

Dels anys seixanta a l'actualitat hi ha un llarg camí que el nacionalisme polític ha recorregut amb entusiasme i dificultats. A UPV hi ha molta gent nova, i hi ha també gent que ha passat per molts dels múltiples intents en què s'ha plasmat la història recent del moviment. Heus ací una aproximació sintètica a la cronologia d'aquest procés.

El nacionalisme ha demostrat una forta capacitat de mobilització. 25 d'Abril 1982 a Castelló

/ Carles Francesc

Els precedents: una cronologia

El nacionalisme polític valencià actual té una història recent que dura ja dues dècades i clava les arrels en les organitzacions pioneres pels anys seixanta. El ja mític Partit Socialista Valencià (PSV) és, de fet, el primer partit nacionalista del període franquista: i l'organització —reduïda però activa— de la qual van eixir molts dels principals dirigents del nacionalisme, el sindicalisme i l'esquerra en els anys següents.

Durant la primera meitat de la dècada dels setanta, paral·lelament al procés de sorgiment d'un ampli ventall d'opcions polítiques filles del maig del 68, el nacionalisme polític està present en l'oposició al règim, amb figures que assoleixen una significació tan definitiva com la de Vicent Ventura. Hi havia aleshores dos

Adolf BELTRAN

grups valencians, Germania Socialista, fundada per Josep-Vicent Marqués, un grup marxista heterodox i crític, i Nova Germania (vinculada al FRAP), on militava Josep Guia, després líder del PSAN.

És, però, en els organismes unitaris, sorgits de la necessitat d'agrupar tota l'oposició democràtica al franquisme, on apareixen organitzacions més consistents. Així, en la Taula Democràtica creada l'estiu de 1974, al costat del PCE, el gran partit de la clandestinitat, i el Partit Carlí, apareixen la Unió Democràtica del País Valencià (UDPV), d'ideologia demòcrata-cristiana i valencianista, on va militar inicialment Josep Lluís Albinyana, i els Grups d'Acció i Reflexió Socialista (GARS), que després donarien pas a la creació del Partit Socialista del País Valencià (PSPV), a la darrera de 1974.

En aquella època comencen a crear-se els primers grups del Partit Socialista d'Alliberament Nacional dels Països Catalans (PSAN). L'any 1975, a les portes de la mort de Franco, naixen dos organismes unitaris: la Junta Democràtica del País Valencià, inserida dins els mecanismes unitaris generals de l'oposició espanyola, i el Consell Democràtic del País Valencià, on s'arreglaren, amb el Partit Carlí, el Moviment Comunista, la Unificació Comunista, USO i el tendre PSOE del moment, opcions com la UDPV, el PSPV, el PSAN i els Socialistes Valencians Independents (SVI).

L'etapa oberta per la mort del dictador va representar un canvi important de la perspectiva política immediata i va abocar els dos organismes unitaris a entendre's i a crear un front més operatiu al vol-

tant del «programa de trencament democràtic» de la Taula de Forces Polítiques i Sindicals del País Valencià. Mobilitzacions de masses en reivindicació de l'Estatut d'Autonomia, efervescència política i presència polèmica del nacionalisme són els trets que caracteritzen aquell moment.

Les primeres eleccions

En les eleccions de juny de 1977, l'única força que no inclou, d'una manera o una altra, l'autonomia en el seu programa és la ultradretana Alianza Nacional 18 de julio. La UDPV s'hi presenta dins l'equip de la Democràcia Cristiana, a nivell estatal, i el PSPV ho fa amb una candidatura en Bloc, conjuntament amb el MCPV. Una escissió del PSPV, la Unitat Socialista, es presenta amb el PSP de Manuel Sánchez Ayuso. Els resultats suposen una forta derrota per a la Democràcia Cristiana. La UDPV, malgrat les expectatives prèvies, obté 47.000 vots i no aconsegueix cap parla-

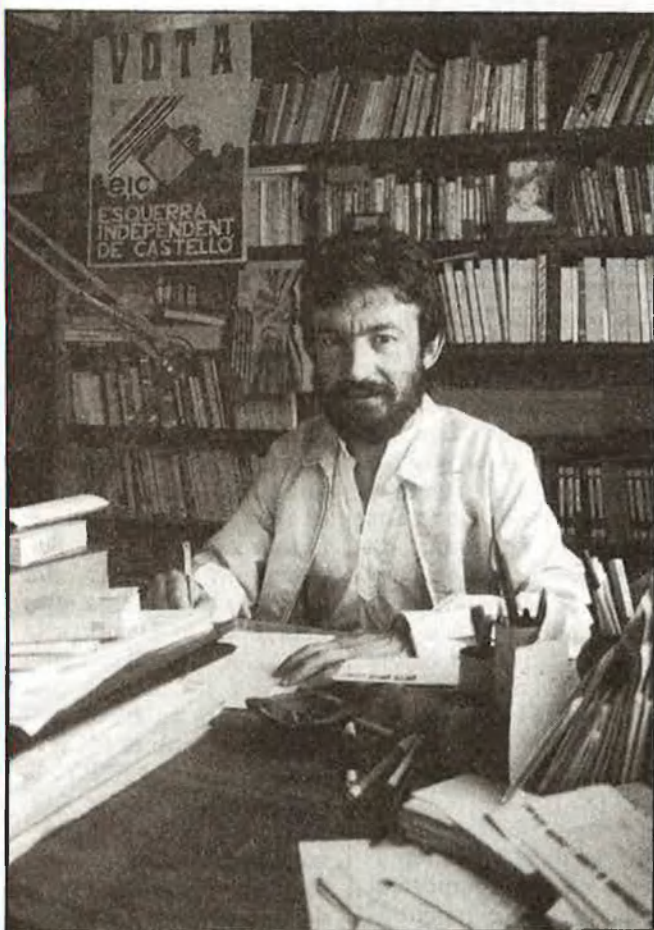
**El PSPV
aconseguí prop
de 30.000. vots
en les eleccions
de juny de 1977.**

mentari. El PSPV, n'aconseguí prop de 30.000. L'any 1977 naix també el Partit Socialista Unificat del País Valencià, un grup que aniria decantant-se pel marxisme leninisme ortodox i no arribaria a quallar.

A principis del 1978, comencen les negociacions entre el PSOE, el PSPV i el PSP, de cara a la fusió. El 25 de juny es consuma la maniobra amb importants tensions al si del PSPV i

F. Burguera, E. Garcia, Doro Balaguer, J. L. Albinyana i V. Ventura en un acte de presentació d'UPV

/ Vicent Gamir

Vicent Pitarch, amb l'Esquerra Independent de Castelló, ha jugat un paper important en el procés unitari

l'abandonament d'un nombre important de militants. S'inicia, a partir d'aquell moment, un període molt crític per al moviment nacionalista.

Una crisi política que no és real en la societat, com ho demostren les nombroses mobilitzacions i les convocatòries unitàries amb gran participació popular. És també, alhora, el moment més greu de la polèmica anticatalanista i de les activitats violentes dels grups blaveros.

L'octubre del 1978 naix el Partit Nacionalista del País Valencià (PNPV), amb Francesc Burguesa, procedent del liberalisme i de la UCD, com a secretari general. A les eleccions de març de 1979 es presenta el PNPV només per la circumscripció de València, i el PSAN organitza el Bloc d'Esquerra d'Alliberament Nacional (BEAN): el primer aconseguix 14.000 vots i el BEAN quasi 10.000. El nacionalisme polític segueix sense representació parlamentària.

Poc després, a l'octubre d'aquell any, comencen a aparèixer els grups Maulets, que uns veuen com el germen d'una organització armada i altres com un moviment activista de base.

A principis de 1980, un sector de militants encapçalat per Josep Lluís Blasco abandona el PSAN i propugna una política de major penetració popular. Comença també a estructurar-se el Front d'Esquerra Nacionalista (FEN), amb col·lectius de base i candidatures municipals com l'Esquerra Independent de Castelló (EIC) o els Socialistes Independents de Xàtiva.

Durant els primers mesos de 1981 apareix una nova formació política, Esquerra Unida del País Valencià (EUPV), en la qual s'integren forces de l'esquerra extraparlamentària com la LCR o el MCPV, sectors procedents del FEN i altres grups i persones independents.

L'any 1982, al febrer, es constitueix l'Agrupament

d'Esquerra del País Valencià (AEPV), el qual inclou el sector despenjat del PSAN, sectors renovadors i nacionalistes procedents del PCPV i del PSOE, i grups d'independents. Un acte defineix i simbolitza l'esperit unitari que comença a generar-se en un moviment nacionalista fragmentat. Es tracta del míting que contra el projecte d'Estatut de Benicàssim se celebra a la Sala Escalante de València, amb gran assistència de públic i

La primera aparició pública d'Unitat fou en les eleccions generals de 1982

la participació de Doro Balaguer (AEPV), Francesc Burguesa (PNPV), Josep Lluís Albinyana (aleshores independent i que després entraria al PNPV) i Ernest Garcia, ex-secretari general del PCPV i cap visible en aquell moment del col·lectiu per a la Renovació de l'Esquerra (CREPV); Esquerra Unida no es decideix a prendre-hi part. Els elements per al naixement d'Unitat del Poble Valencià, però, són ja sobre la taula.

De la moral a la necessitat

Joan F. Mira

Segurament, voldré dir massa coses en poc de paper. Per començar, en recordaré dues, sense les quals la resta no es pot entendre. No he de sorprendre ningú: són coses que molts ja saben, inclosos alguns que neguen tres vegades. Recordar, doncs:

Que la nació castellano-espanyola, a través de l'expansió del seu estat, va incorporar i absorbir políticament els valencians durant el segle XVIII, ha continuat l'absorció ideològica i de fidelitats durant el XIX i XX, i està a punt de consumir l'absorció cultural i lingüística. Es a dir, de consumir la destrucció de la nostra vida nacional.

Que, tanmateix, la classe política valenciana (salvats els pocs salvables) ha practicat i practica un únic nacionalisme efectiu, sòlid i conseqüent, que és el nacionalisme espanyol: *España* és el seu marc substancial de referència i de fidelitat, i l'espanyolisme cultural i polític, la seua actitud radical.

Se'n podrien dir més, però ja n'hi ha prou com a recordatori. Passem a algunes consideracions que se'n deriven. Com que:

— El nacionalisme valencià és necessari en tant que defensa davant del nacionalisme espanyol. En tant que negació del caràcter irreversible d'aquest procés de dominació-absorció-destrucció. Al País Valencià el

nacionalisme és una necessitat moral. Perquè és immoral acceptar la humiliació, la inferioritat i la desintegració de la pròpia comunitat nacional. El nacionalisme només deixarà de ser necessari quan s'hauran realitzat els seus objectius de dignitat, d'igualtat i de justícia.

— Un nacionalista valencià és aquell per al qual ser valencià és abans i més (més profund, més important, més propi) que ser espanyol. Independentment que pense, si ho pensa, que ser valencià és també, almenys culturalment, ser català. Independentment que pense que és un fet que el País Valencià és dins de l'Estat espanyol i que cal actuar, almenys políticament, en conseqüència. En tot cas, Espanya no serà per a ell la seua nació o pàtria, sinó el marc polític extern de la seua nació. Ací hom ha banalitzat el terme «nacionalista», fins a incloure sota aquesta etiqueta qualsevol regionalisme epidèrmic, qualsevol tímida (i vàcua) protesta davant de «Madrid», qualsevol buida i retòrica defensa de la llengua. Però un nacionalisme que accepte per al propi grup nacional, com a situació normal i definitiva, la condició de subordinat i dependent, no és tal nacionalisme.

— Al País Valencià el nacionalisme *propi* existeix, com a moviment o com a tendència, en tant que expressa la consciència d'una identitat na-

cional pròpia (no castellano-espanyola), i la voluntat de combatre allò que impedeix la seua normal realització cultural i política. Existeix en tant que hi ha nacionalistes.

I una valoració final. En l'esquema d'evolució que més o menys han seguit els nacionalismes reivindicatius europeus, el valencià es troba ara en un moment crucial: la possibilitat de passar d'una etapa formativa en l'àmbit de les minories lligades a la vida intel·lectual i cultural a una altra etapa d'influència expansiva, amb contingut i expressió política autònoms. Perquè quan un nacionalisme reivindicatiu no és prou general i assumit, encara no és diluïble dins i entre les diverses forces polítiques: en aquesta etapa només arriba a pesar de manera decisiva en el destí de la pròpia comunitat nacional si esdevé moviment polític definit *en tant que* nacionalista.

Al País Valencià som en aquest punt. Si la UPV serà o no l'expressió organitzada d'aquesta necessitat i ocasió històrica, no ho sé. Però *en el moment present* una cosa veig clara: o els militants i els dirigents d'UPV estan a l'altura de tal ocasió i necessitat, o no veig quina força política podrà impedir que s'accelere el procés de desintegració nacional del País Valencià fins a la consumació definitiva.